

DECIZIE

20 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței

Judecătorii:

Tatiana Vieru

Valentina Clevadi

Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Șevcenco Evgheni împotriva încheierii din 09 februarie 2016 a Curții de Apel Chișinău,

adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea pe Acțiuni "Moldtelecom" împotriva lui Șevcenco Evgheni cu privire la încasarea sumei și la cererea reconvențională a lui Șevcenco Evgheni împotriva Societății pe Acțiuni "Moldtelecom" cu privire la nulitatea clauzelor contractuale,

c o n s t a t ă :

La data de 08 august 2014, SA "Moldtelecom" s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Șevcenco Evgheni, solicitând încasarea sumei de 11455 lei - cu titlu de cheltuieli suportate pentru formarea profesională și 344 lei - cheltuieli de judecată, în total - 11799 lei.

În motivarea acțiunii a indicat că la 26.09.2012 pârâtul a depus în adresa administrației o cerere privind acceptarea participării sale din contul SA "Moldtelecom" la un curs de formare profesională la BCIS sat. Ivancea. SA "Moldtelecom" a acceptat cererea pârâtului și i-a asigurat achitarea școlarizării în perioada de 01- 05.10.2012. Taxa de școlarizare și participare a constituit - 1500 \$ (18328,45 lei).

Menționează reclamantul că a semnat cu pârâtul un contract de formare profesională continuă nr. 52 din 26.09.2012, în temeiul art. 214 al Codului muncii RM. Conform contractului pct. 2.2. lit. e), pârâtul s-a obligat să continue lucrul în cadrul SA "Moldtelecom" după școlarizare pe o perioadă de cel puțin 2 ani, iar în cazul încetării contractului individual de muncă până la expirarea termenului indicat mai sus, potrivit pct. III lit. b) al contractului, pârâtul s-a obligat să restituie reclamantului suma integrală a costului cursului de formare profesională.

Susține că la 27.05.2013, pârâtul a depus o cerere privind eliberarea sa din funcția deținută din propria dorință. În acest sens angajatorul SA "Moldtelecom" a emis Ordinul nr. 2954-c din 05.06.2013 cu privire la desfacerea contractului

individual de muncă prin acordul părților din data de 10.06.2013. În baza notelor de serviciu din partea departamentului finanțe, SA "Moldtelecom" a emis Ordinul nr. 31 14-c din 12.06.2013 cu privire la completarea Ordinului nr. 2954-c din 05.06.2013 și anume pct.3 completându-se în felul următor: „3.5 preavizarea salariatului despre obligația sa de achitare a sumei de 11455 lei, ce constituie cheltuielile întreprinderii suportate pentru școlarizarea acestuia, raportate la perioada activității în cadrul SA "Moldtelecom" după finalizarea școlarizării, conform contractului de formare profesională.

Afirmă că pârâtul a semnat toate ordinele numite mai sus, pretenția SA "Moldtelecom" și a confirmat că i s-au adus la cunoștință. Potrivit obligațiilor asumate pârâtul urma să restituie reclamantului suma 11455 lei. Conform calculelor prezentate de departamentul finanțe costul total al cursului din 01- 05.10.2012, pentru o persoană, a constituit 1500 \$ (18328,45 lei) — pentru perioada de 2 ani (24 luni), adică, lunar, 763,68 lei. Luând în considerare că pârâtul a lucrat doar 9 luni după școlarizare, la demisie urma să restituie suma de 11455 lei (15 luni nelucrate x 763,68 lei). Pârâtul cu rea-credință se eschivează de la această obligație.

La data de 13 ianuarie 2015 Șevcenco Evghenii a înaintat acțiune reconvențională în baza căreia solicită declararea nulității absolute a pct.2.2. lit. e) și pct. III lit. b) din contractul de formare profesională nr.52 din 26.09.2012.

În motivarea acțiunii a indicat că la 09.12.1999 a fost angajat de către SA "Moldtelecom". Pe parcursul desfășurării raporturilor de muncă angajatorul periodic organiza instruire, în special odată cu implementarea în cadrul întreprinderii a unui echipament informațional nou sau a unor programe noi de calculator. În prima jumătate a anului 2012 SA "Moldtelecom" a inițiat procesul de implementare internă a programului computerizat "VMware VSphere 5" pentru utilizarea acestuia în procesul de livrare a serviciilor către clienți. În acest scop SA "Moldtelecom" a negociat cu compania SRL Softprom organizarea unui curs de instruire pentru angajații săi și în perioada 01.10 - 05.10.2012 a avut loc cursul de instruire organizat de angajator la care, a participat cu încă 5 angajați din Departamentul Sisteme Informaționale.

Susține că la 27.05.2013, prin cerere, a solicitat desfacerea contractului individual de muncă din propria inițiativă începând cu 10.06.2013. Administrația SA "Moldtelecom" a refuzat îndeplinirea obligațiilor sale legale, motivând prin faptul că reclamantul a încălcat prevederile contractului de formare profesională nr.52 din 26.09.2012 și anume pct.2.2. e) prin care pârâtul avea obligația să continue lucrul în cadrul SA "Moldtelecom" pe o perioadă minimă de 2 ani de la finalizarea cursului nominalizat de formare profesională.

Relatează că prevederile pct.2.2. lit. e) și pct. III lit. b) din Contractul de formare profesională nr.52 din 26.09.2012 sunt ilegale și duc la încălcarea drepturilor fundamentale ale omului și salariatului, fiind în contradicție cu prevederile legislației naționale și internaționale.

Consideră că asemenea prevederi urmează a fi declarate nule din motiv că încalcă prevederile Convenției Europene a Drepturilor Omului, Convenției Naționale a Organizației Muncii nr.29/1930 privind munca forțată sau obligatorie, Convenției Naționale a Organizației Muncii nr. 105/1957 privind abolirea muncii forțate.

Prin hotărîrea din 10 noiembrie 2015 a judecătorei Botanica mun. Chişinău, acţiunea de bază a fost admisă şi cererea reconvenţională a fost respinsă: s-a încasat de la Şevcenco Evgheni în beneficiul SA "Moldtelecom" suma de 11455 lei - cu titlu de cheltuieli suportate pentru formarea profesională şi 344 lei - cheltuieli de judecată, în total - 11799 lei.

Prin încheierea din 28 decembrie 2015 a Curţii de Apel Chişinău, nu s-a dat curs apelului depus de Şevcenco Evgheni, s-a acordat termen apelantului pentru achitarea taxei de stat în sumă de 325,50 lei şi prezentarea apelului motivat, pînă la data de 08 februarie 2016, comunicându-i că următoare şedinţă de judecată este numită pentru data de 09.02.2016.

Prin încheierea din 09 februarie 2016 a Curţii de Apel Chişinău, s-a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat, nu s-a data curs apelului depus de Şevcenco Evgheni, s-a acordat termen pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în sumă de 257,73 lei şi a apelului motivat pînă la data de 15.03.2016 orele 12.00.

La data de 03 martie 2016, Şevcenco Evgheni a declarat recurs împotriva încheierii din 09 februarie 2016 a Curţii de Apel Chişinău. În motivarea recursului a indicat că instanţa de apel a interpretat în mod eronat legea şi anume prevederile art. 85 alin. (1), lit. a) CPC. Consideră neîntemeiată decizia instanţei de apel de a nu da curs apelului pe motiv de neachitare a taxei de stat şi solicită scutirea de la plata taxei de stat.

În conformitate cu prevederile art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunţarea ei. Din materialele cauzei rezultă că încheierea contestată a fost emisă la data de 09 februarie 2016. Conform materialelor pricinii copia încheierii a fost recepţionată de către recurent la data de 18.02.2016. Recursul declarat la data de 03 martie 2016 este în termen.

În conformitate cu art. 427, lit. b) CPC, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

În conformitate cu art. 85, alin. (1), lit. a) CPC, de taxă de stat pentru judecarea pricinilor civile se scutesc reclamanţii în acţiunile de reintegrare în serviciu, de revendicare a sumelor de retribuire a muncii şi în alte revendicări legate de raporturile de muncă.

Conform art. 4 alin. (1), pct. 1) al Legii taxei de stat, sunt scutiţi de plata taxei de stat în instanţele judecătoreşti: reclamanţii – persoane fizice – în acţiunile de încasare a sumelor retribuirii muncii şi alte cerinţe legate de activitatea de muncă.

În conformitate cu prevederile art. 353 Codul Muncii salariaţii sau reprezentanţii acestora care se adresează în instanţele de judecată cu cereri de soluţionare a litigiilor şi conflictelor ce decurg din raporturile prevăzute la art.348 (inclusiv pentru a ataca hotărârile şi deciziile judecătoreşti privind litigiile şi conflictele vizate) sunt scutiţi de plata cheltuielilor judiciare (a taxei de stat şi a cheltuielilor legate de judecarea pricinii).

Colegiul reiterează că încheierea recurată este adoptată în contradicţie cu normele de drept procedural care reglementează acţiunile instanţei la acea fază a

procesului și cu aprecierea incompletă a probelor și circumstanțelor cauzei din următoarele considerente.

Conform materialelor dosarului s-a stabilit că la data de 08 august 2014, SA "Moldtelecom" s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Șevcenco Evgheni, solicitând încasarea sumei de 11455 lei - cu titlu de cheltuieli suportate pentru formarea profesională și 344 lei - cheltuieli de judecată, în total - 11799 lei.

Prin hotărîrea din 10 noiembrie 2015 a judecătoriei Botanica mun. Chișinău, acțiunea de bază a fost admisă și cererea reconvențională a fost respinsă: s-a încasat de la Șevcenco Evgheni în beneficiul SA "Moldtelecom" suma de 11455 lei - cu titlu de cheltuieli suportate pentru formarea profesională și 344 lei - cheltuieli de judecată, în total - 11799 lei.

La data de 11.11.2015 Șevcenco Evgheni a depus cerere de apel împotriva hotărîrii din data de 10.11.2015 a judecătoriei Botanica, mun. Chișinău.

Prin încheierea din 09 februarie 2016 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat, nu s-a data curs apelului depus de Șevcenco Evgheni, s-a acordat termen pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în sumă de 257,73 lei și a apelului motivat pînă la data de 15.03.2016 orele 12.00.

Din conținutul cererii de chemare în judecată și a cererii reconvenționale rezultă cert că obiect al litigiului depus judecății îl constituie încasarea unei sume de bani achitată de către SA "Moldtelecom" în vederea formării profesionale a pîrîtului, precum și constatarea nulității unor clauze contractuale privind formarea profesională.

Colegiul menționează că contractul de formare profesională a fost încheiat între reclamant și pîrît care la acel moment aveau statut de angajator și salariat. Respectiv, raporturile obligaționale între părți au apărut datorită raporturilor de muncă existente între reclamant și pîrît și derivă din raporturile de muncă dintre angajat și salariat.

Colegiul reiterează că potrivit art. 85 alin. (1) lit. a) CPC și art. 353 Codul muncii, salariații și reprezentanții acestora, care se adresează în instanțele de judecată cu cereri de soluționare a litigiilor și conflictelor ce decurg din raporturile prevăzute la art. 348 din Codul muncii, inclusiv pentru a ataca hotărîrile și deciziile judecătorești privind litigiile și conflictele vizate, sunt scutiți de plata cheltuielilor judiciare (a taxei de stat și a cheltuielilor legate de judecarea pricinii). În cazul admiterii acțiunii, cheltuielile aferente judecării pricinii suportate de instanța de judecată, precum și taxa de stat, se vor încasa la buget de la pîrît (art.98 alin.(1) CPC), dacă ultimul nu este scutit de taxă de stat prin lege (art. 85 CPC).

Astfel, conform prevederilor legale citate *supra*, la depunerea cererii de chemare în judecată și ulterior exercitarea dreptului la căile de atac, recurentul este scutit de la plata taxei de stat prin efectul legii.

Pornind de la circumstanțele menționate, Colegiul conchide despre necesitatea casării parțiale a încheierii din 09.02.2016 a Curții de Apel Chișinău, pentru a nu admite încălcarea dreptului la o cale de atac și pentru a evita orice atingere adusă însăși substanței dreptului la un tribunal și cauza urmează a fi restituită la Curtea de Apel Chișinău la faza primirii cererii de apel depuse de Șevcenco Evgheni.

Colegiul notează că o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea

garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. b) CPC al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se admite recursul declarat de Șevcenco Evgheni.

Se casează parțial încheierea din 09 februarie 2016 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea pe Acțiuni "Moldtelecom" împotriva lui Șevcenco Evgheni cu privire la încasarea sumei și la cererea reconvențională a lui Șevcenco Evgheni împotriva Societății pe Acțiuni "Moldtelecom" cu privire la nulitatea clauzelor contractuale, în partea în care Șevcenco Evghenii a fost obligat de a achita taxa de stat pentru depunerea cererii de apel.

Se restituie cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea pe Acțiuni "Moldtelecom" împotriva lui Șevcenco Evgheni cu privire la încasarea sumei și la cererea reconvențională a lui Șevcenco Evgheni împotriva Societății pe Acțiuni "Moldtelecom" cu privire la nulitatea clauzelor contractuale la Curtea de Apel Chișinău, la faza primirii cererii de apel.

Decizia este irevocabilă

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecătorii

Valentina Clevadi

Oleg Sternioală